

Európske záležitosti v roku 2020

V kontexte členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v Európskom spoločenstve pre atómovú energiu (Euratom) ÚJD SR zabezpečoval úlohy a plnil záväzky, ktoré mu z tohto členstva vyplývajú. **Aktivity roka 2020 boli významne poznačené epidemiologickou situáciou spôsobenou koronavírusom a následne prijatými obmedzujúcimi opatreniami na zabránenie šírenia ochorenia Covid-19.** Zástupcovia ÚJD SR prevažne virtuálnou alebo písomnou (per rollam) formou participovali na rokovaníach v pracovných skupinách Rady EÚ i na zasadnutiach pracovných výborov a skupín Európskej komisie, kde ako experti v oblastiach týkajúcich sa kompetencií ÚJD SR, najmä vo vzťahu k záväzkom a činnostiam vyplývajúcim zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Zmluva o Euratome), hájili záujmy SR.

Jednou z najvýznamnejších pracovných skupín Rady EÚ z pohľadu jadrovej bezpečnosti je **Pracovná skupina pre atómové otázky (PS ATO).** V I. polroku 2020 Rade EÚ predsedalo **Chorvátsko (HR PRES).** Riadne zasadnutia PS ATO sa uskutočnili len v januári a vo februári, následne boli zasadnutia zrušené a v máji a júni sa uskutočnili virtuálne online zasadnutia a komunikovalo sa prevažne písomnou formou. Vo februári 2020 bola zverejnená Osobitná správa č. 3 Európskeho dvora audítorov s názvom *Komisia prispieva k jadrovej bezpečnosti v EÚ, potrebné sú však aktualizácie, ku ktorej HR PRES v marci distribuovalo návrh Záverov Rady.* Následne prebehlo pripomienkovanie a **dospelo sa ku kompromisnému textu,** ktorý bol **schválený** tichou procedúrou PS ATO, písomnou procedúrou COR2 a **Radou EÚ dňa 29. 6. 2020.** V II polroku 2020 počas nemeckého predsedníctva (DE PRES) boli organizované v obmedzenej miere trikrát virtuálne zasadnutia PS ATO. Ťažiskovými témami bolo dokončenie diskusií k nariadeniam v rámci viacročného finančného rámca 2021-2027, a to **k nariadeniu k európskemu nástroju jadrovej bezpečnosti pre tretie krajiny,** k nariadeniu na pokračovanie **financovania vyradovania JE Bohunice V1 po roku 2020** a k správe spoločenstva Euratom na 7. Posudzovacie zasadnutie k Spoločnému dohovoru o bezpečnom nakladaní s rádioaktívnym odpadom a bezpečnom nakladaní s vyhoretým jadrovým palivom (JC).

Z dôvodu pandemickej situácie sa v roku 2020 uskutočnilo len jedno virtuálne plenárne zasadnutie **Európskej skupiny na vysokej úrovni pre jadrovú bezpečnosť (ENSREG).** Na svojom 41. zasadnutí skupina ENSREG ako poradný orgán Európskej komisie prerokovala postup pre prípravu druhého tematického posudzovania podľa smernice Rady 2014/87/Euratom a schválila požiaru bezpečnosť jadrových zariadení ako tému hodnotenia. Skupina ďalej prerokovala prácu pracovných skupín, stav záťažových testov v tretích krajinách (napr. v Bielorusku) a schválila správu ENSREG pre Radu EÚ a Európsky parlament. Ďalšie aktivity v rámci skupiny ENSREG a jej podskupín boli v roku 2020 zamerané najmä na pokračovanie monitorovania prijatých opatrení a na implementáciu odporúčaní vyplývajúcich z uskutočnených partnerských posúdení v rámci záťažových testov (Akčný plán) realizovaných po jadrovej havárii vo Fukušime. Aktuálny odpočet plnenia Akčného plánu je zverejnený na web stránke ÚJD SR ako aj na stránke ENSREG-u.

V júli 2020 Slovenská republika predložila Európskej komisii v poradí druhú správu o vykonávaní ustanovení smernice Rady 2014/87/Euratom z 8. júla 2014, ktorou sa mení smernica 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení. Správa vychádza z návodu ENSREG z februára 2019 a obsahuje základné informácie o tom, ako SR vykonáva ustanovenia danej smernice. Správa z roku 2020 je prístupná na webovom sídle ÚJD SR na adrese www.ujd.gov.sk.

V decembri 2020 bola za Slovenskú republiku vypracovaná a Európskej komisii zaslaná v poradí štvrtá **Národná správa SR o plnení smernice Rady 2006/117/Euratom o dozore a kontrole pri cezhraničných prepravách rádioaktívneho odpadu a vyhorelého jadrového paliva za obdobie rokov 2018 – 2020**. SR si plní všetky záväzky, ktoré jej z tejto smernice vyplývajú.

V apríli 2020 postúpil ÚJD SR cez Stále zastúpenie SR pri EÚ v Bruseli všeobecné údaje Európskej komisii s cieľom uskutočniť **notifikáciu podľa čl. 37 Zmluvy o Euratome vo veci „Dobudovania skladovacej kapacity medziskladu vyhorelého jadrového paliva v lokalite Jaslovské Bohunice“**. Dokumentácia bola vypracovaná spoločnosťou JAVYS, a. s. a následne posúdená a pripomienkovaná ÚJD SR v spolupráci s ÚVZ SR, MH SR a MŽP SR. **Európska komisia oznámila svoje súhlasné stanovisko listom zo dňa 12. októbra 2020.**

V priebehu roka 2020 pokračovala vo svojej činnosti **medzirezortná koordinačná skupina na koordináciu úloh vyplývajúcich z článkov Zmluvy o Euratome**, ktorá bola na ÚJD SR zriadená na základe uznesenia vlády SR č. 442/2006. V dôsledku prijatých obmedzení reflektujúcich na epidemiologickú situáciu boli zorganizované na jar a na jeseň dve zasadnutia písomnou formou (per rollam). Súhrnná písomná informácia rozoberala aktuálne témy, napríklad k správe Európskeho dvora audítorov o jadrovej bezpečnosti v EÚ, EÚ taxonómii vo vzťahu k jadrovej energetike, plánovaniu misie ARTEMIS a ďalšie. V budúcom roku bude skupina pokračovať vo svojej činnosti a riešiť aktuálne otázky.